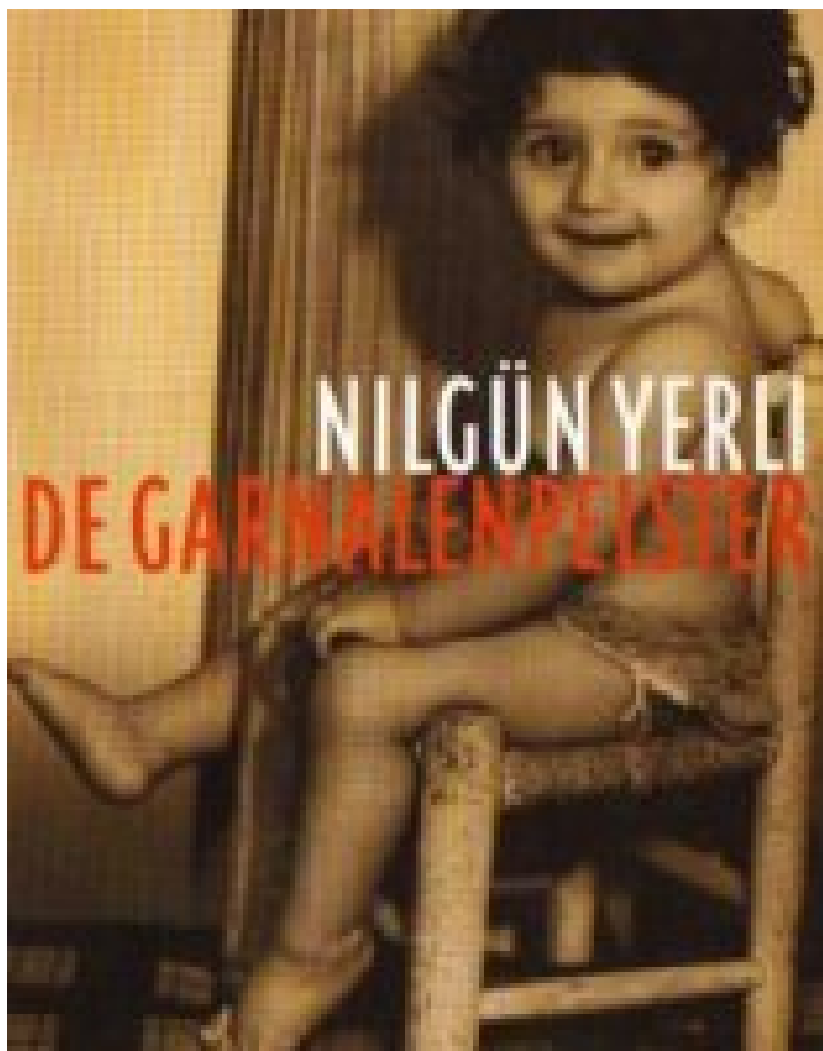


Boekverslag 'De garnalenpelster' (Nilgün Yerli)

Marieke Klompe
©havovwo.nl november 2007



Boekverslag 'De garnalenpelster' (Nilgün Yerli)

Marieke Klompe

©havovwo.nl november 2007

Vierde boekverslag van de vierde klas De Garnalenpelster 2006-06-05 Marieke Klompe V4A

Primaire gegevens:

Het boek 'De Garnalenpelster' is geschreven door Nilgün Yerli. Dit boek is een autobiografische roman. Het gaat over Nilgün zelf. Het is voor het eerst verschenen in maart 2001. Het boek dat ik heb gelezen heeft als ISBN: 9029556366. De Garnalenpelster heeft 215 bladzijden. Ik heb dit boek in drie dagen gelezen.

Korte motivatie van de keuze:

Dit boek heb ik besteld via school en is van de Top Lijsters serie, van dit schooljaar. Het boek leek me interessant om te lezen vanwege de culturele achtergrond van de schrijfster. De schrijfster Nilgün Yerli heb ik al eens opgemerkt in de media. Zo had ze een eigen cabaretvoorstelling en schrijft ze voor de krant het Parool. Ik had nog nooit een autobiografie gelezen dus leek het me goed om dit ook eens te lezen. Ik heb ook nog gekeken of het boek en de schrijfster in de syllabus stond. Dit was niet het geval dus wist ik eerst niet zeker of ik het mocht lezen. Er waren wel veel samenvattingen te vinden bij de Literom Uitrekselbank. Mevrouw van Ramshorst vertelde mij toen dat ik het boek wel mocht gebruiken voor het boekverslag.

Verwachtingen vooraf & wat daarvan klopte:

Ik verwachtte van dit boek dat het een beetje een oppervlakkig boek zou zijn. In mijn fantasie zou het gaan over een Turks meisje die het moeilijk had op school. Ze zou dan moeite hebben om met twee verschillende culturen om te gaan. Zeker als het gaat om de liefde. Uiteindelijk zou ze dan gaan trouwen met een Turkse jongen die haar ouders zouden hebben uitgezocht. Ze zou met hem niet overweg kunnen en uiteindelijk van hem scheiden.

Het tegendeel is waar. Het is een boek vol lastige problemen. Het hoofdonderwerp gaat niet over haar schoolperiode maar om haar hele levensgeschiedenis waar veel conflicten in zijn geweest. Er komen veel jongens op haar pad. Dit zijn echter geen Turkse jongens. Haar ouders laten aan haar de keus met wat voor jongen ze een relatie wil. Het boek gaat meer over de familie van Nilgün dan om wat zij meemaakt in haar vrije tijd. Het boek beschrijft de strijd die zij voert met haar gevoelens en hoe zij zich leert handhaven tussen twee culturen.

Er klopte dus weinig van wat ik ervan verwachtte. Alleen dat het natuurlijk over Nilgün gaat die moeite heeft met twee verschillende culturen.

Korte samenvatting van de inhoud¹:

De Garnalenpelster is een autobiografie. Het gaat over het leven van Nilgün Yerli. Ze is geboren in Turkije en heeft twee oudere broers en zussen.

Nilgün heeft een hele moeilijke jeugd gehad, met veel problemen. Toen ze vijf jaar was werd haar broer Nusret opgepakt wegens diefstal, wat hij eigenlijk niet had gedaan. Hij ging naar de gevangenis. Hij kreeg een straf van dertien jaar. Haar moeder had het daar heel moeilijk mee en is nooit meer dezelfde geworden, zoals ze vroeger was.

Toen ze tien jaar was kreeg haar vader een baan in Nederland. Deze baan was voor vijf jaar.

Boekverslag 'De garnalenpelster' (Nilgün Yerli)

Marieke Klompe

©havovwo.nl november 2007

Zodoende verhuisde ze naar Nederland, samen met haar moeder en haar broer en zus. Haar vader kwam hun ophalen. Hij was al een tijdje in Nederland aan het werk. Haar zus ging al snel weer terug omdat ze Turkije te veel miste. Ook woonde haar vriend nog in Turkije. Nilgün kon met al haar vragen bij haar moeder terecht. Nilgün kon heel goed met haar moeder opschieten. Ze voelde zich veilig bij haar moeder.

²Ik dacht: nu heb ik mijn moeder eindelijk zover dat ze geen antwoord heeft. 'Er zijn mensen die in tempels geloven, er zijn mensen die in beelden geloven, boeddhisme is daar één van, zij hebben een vrij geloof. Het is logischer om te geloven in een beeld dat tastbaarder is dan in een god die je niet ziet, maar geloof mij, uiteindelijk is er één god.' Weer had ze een antwoord, alleen begreep ik nog steeds niet hoe het nou zat. 'Weet je,' ging mijn moeder verder...

Haar moeder kreeg te weinig geld van haar man om eten te kopen daarom ging ze garnalenpellen. Dit deed ze ook om elke maand een geldbedrag naar Nusret, die in de gevangenis zat, te kunnen sturen. Het pellen maakte haar moeder rustig. Ze vond het niet leuk in Nederland en miste Turkije. Na een tijdje komt Nilgün er achter dat haar vader meerdere verhoudingen heeft en dat hij haar moeder slaat. Ze snapt niet dat haar moeder het accepteert, en heeft nooit begrepen waarom ze nooit zijn gescheiden. Op 15 jarige leeftijd gaan ze weer even terug naar Turkije. Als 's nachts haar broer opeens voor de deur staat is dat een schok voor iedereen. Hij is namelijk lichamelijk maar vooral ook geestelijk gemarteld.

Mijn broer sloeg een arm om me heen en zei plotseling: 'Hoe vinden jullie mijn verloofde? Na al die jaren heeft ze toch op mij gewacht.' Niemand wist waar hij het over had. Mijn moeder vroeg verbaast: 'Hoe bedoel je?'

Hij wees naar mij. Ditmaal vroeg papa wat hij bedoelde. Mijn broer wees weer naar mij en zei: 'zien jullie haar dan niet, ze zit naast me.'

'Maar dat is je zusje Nilgün,' zei mijn moeder gechoqueerd.

Ze gaan terug naar Nederland om hem op te laten nemen in een kliniek. Ze reizen met 2 auto's. Nilgün zit bij haar andere broer Nihat in de auto, en haar ouders bij haar broer Nusret. Ze hebben bij de grens afgesproken, maar na 2 dagen zijn haar ouders en haar broer er nog steeds niet. Uiteindelijk blijkt dat ze een ongeluk hebben gehad. Haar moeder blijkt overleden te zijn. Dit hoort ze pas later als ze aan het bed van haar vader zit. Haar vader ligt in coma. Van haar broer heeft ze nooit meer wat gezien, hij is verdwenen.

Na de begrafenis van haar moeder gaat ze toch terug naar Nederland. Er breekt een verschrikkelijke tijd aan. Ze komt terecht in een studentenflatje en gaat de HAVO volgen. Haar vader ontwaakt uit zijn coma en hertrouwd met een hele jonge vrouw. Hij gaat in Turkije wonen en laat amper wat van zich horen. Alleen als Nilgün geld nodig heeft, stort hij dit. Als haar broer het leger in gaat blijft ze alleen achter in Nederland.

In die tijd mist Nilgün haar moeder heel erg. Ze is op zoek naar liefde. Ze krijgt heel veel vriendjes, waar het ook allemaal weer mee uit gaat. Na een tijdje accepteert ze dat haar moeder er niet meer voor haar is. Dan begint ze met schrijven. Dat wordt haar grote liefde. Ze schrijft onder andere voor het Parool en later treed ze ook als cabaretière op in de stadsschouwburg. Zo pakt ze haar leven weer op.

Boekverslag 'De garnalenpelster' (Nilgün Yerli)

Marieke Klompe

©havovwo.nl november 2007

Indeling:

Het verhaal is opgebouwd uit 93 hoofdstukken. Als eerste heb je het voorwoord/proloog dat geschreven is door Thomas Verborgt. Dan begint het verhaal. Het begint in medias res, dit is al hoofdstuk één, je weet nog niet wanneer en wat er precies gaat gebeuren. Je valt het leven van Nilgün Yerli binnen. Dit begint in de tegenwoordige tijd. Daarna komt de rest van de hoofdstukken. Tussen de hoofdstukken door zitten soms cursieve stukjes tekst. Dit zijn dan gesprekken tussen Nilgün en haar moeder. Ik weet niet of deze gesprekken echt zijn gevoerd of dat het fantasiegesprekken zijn die in Nilgün's hoofd afspeelen. Er wordt niet verteld wanneer deze gesprekken zich afspeelen. Na deze hoofdstukken komt een dankwoord aan de mensen die Nilgün Yerli steunden of hielpen, bijvoorbeeld tijdens het schrijven van dit boek. Na het dankwoord is er een foto van NilgünYerli's moeder. Als laatste wordt er in het boek alle recepten gegeven die in het verhaal werden gemaakt door Nilgüns moeder.

Wijze van vertellen:

Nilgün Yerli heeft haar autobiografie in de ik-perspectief geschreven. Dit vind ik logisch omdat ze het zelf allemaal heeft meegemaakt en het zo voor zichzelf het beste kan verwoorden. Ik denk ook dat de lezers zich dan beter in kunnen leven. Er zijn veel flashbacks. Hierdoor is de rode draad in het verhaal moeilijk te volgen. Soms zit je plotseling in de tegenwoordige tijd en dan ga je steeds weer een stukje de geschiedenis in. Nilgün Yerli heeft naar mijn weten geprobeerd een round character, personage die je slechts in de loop van het verhaal leert kennen, te creëren. Dit is haar goed gelukt.

Spanning:

In dit boek zijn niet veel open plekken over gebleven. Dit komt doordat het een autobiografie is. Nilgün gaat haar hele leven langs waardoor je amper iets mist. Ik denk niet dat ze iets voor zichzelf heeft gehouden. Ze heeft haar leven zo gedetailleerd verteld dat alles op zijn plaats valt. Zelf heb ik nog wel een paar vragen. Bijvoorbeeld: hoe het nu is met Nilgüns verdwenen broer, met wie haar vader vreemd ging en hoe haar moeder erachter is gekomen. Ook zou ik graag willen weten hoe het ongeluk precies is gebeurd. Al laatste zou ik willen weten hoe het leven van Nilgün verder gaat en of ze uiteindelijk wil/gaat trouwen.

³Nilgün: "Een goede relatie is voor mij net een cake die je bakt. Je hebt alle ingrediënten nodig, als er een mist dan mislukt de cake."

Tijd:

De vertelde tijd van het boek is het leven van Nilgün vanaf dat ze vijf jaar oud was tot nu. Ze is geboren in 1969, en is nu dus 33. De vertelde tijd bedraagt ongeveer 27 a 28 jaar. Dit merk je niet, ze vertelt precies hoe het zit. Het boek bestaat bijna alleen maar uit flashbacks. Maar ook uit tijdsprongen. Het verhaal begint in 2001, in Dalyan. Dan kijkt ze als eerste terug op haar treinreis naar Milaan. Dan ziet ze iets waardoor ze aan vroeger herinnerd wordt en zo gaat het door. Ze wordt vaak door kleine dingen herinnert aan vroeger. Ze gaat soms ineens weer terug of vooruit in de tijd. Hierdoor is het boek niet-chronologisch, de gebeurtenissen worden met sprongen in de tijd beschreven. Dit gebeurt wel heel gedetailleerd.

Thema en verhaalmotieven⁴:

Het boek bevat veel thema's. Thema's zoals etnische minderheden, dominante vader en volgzame moeder. Liefde, haat, verdriet en eenzaamheid spelen een grote rol.

Boekverslag 'De garnalenpelster' (Nilgün Yerli)

Marieke Klompe

©havovwo.nl november 2007

Dit is eerder het geval voor Nilgün dan voor de rest van de hoofdpersonen. Als ander thema zou ik kunnen noemen het zoeken van je eigen levensweg. Wat ik ook merk is dat haar familie veel voor haar betekent ondanks dat ze die nu amper ziet of spreekt. Centraal in de roman staat de moeder-dochterrelatie en de verwerking van de dood van de moeder. Nilgün houdt van haar moeder, vereert haar. Maar tegelijkertijd veroordeelt ze haar: een mens moet zich niet zó opofferen als zij heeft gedaan, een huwelijk instandhouden met een man van wie je niet houdt, geslagen en vernederd worden. Indien ze had gekozen voor een scheiding, 'hadden we mijn moeder misschien vaker gelukkiger gezien'.

In de roman probeert Nilgün af te rekenen met haar moeder. Haar moeder heeft haar altijd ondersteund, levenslessen ingeprent, tot op het laatst de weg gewezen: doorstuderen, iets maken van je leven, nooit economisch afhankelijk worden van een man, zoals zij dat altijd was geweest⁵. Nilgün 'verslijt' vier psychiaters om te praten over het feit dat ze haar moeder niet meer heeft.

*'Telkens dacht ik: stelletje gekken, wat helpt praten nou, met praten krijg ik mijn moeder niet terug.' Maar praten erover helpt wél: 'ik leerde accepteren dat ze er niet meer was, en vooral ermee te leven'*⁶.

Van een afrekening met haar moeder is in deze roman geen sprake: Nilgün veroordeeld haar weliswaar vanwege haar te grote opofferingsgezindheid en is er zeker van dat zijzelf nooit tot zo'n instelling in staat zal zijn, maar haar verering voor haar moeder is te groot en haar levenslessen zullen richting blijven geven aan haar eigen leven.

Er zijn veel belangrijke motieven: *Liefde*; Op de eerste plaats de wederzijdse liefde van moeder en dochter. Verder de sterke liefdesband met de Turkse familieleden, vooral met tante Ayhan Altin, die de rol van Nilgüns moeder overnam, en oom Mehmet Altin, die ervoor zorgde dat ze afscheid kon nemen van haar moeder. Verder de vele verliefdheden van Nilgün na de dood van haar moeder, vooral op oudere mannen. Ten slotte haar liefde voor schrijven, haar 'grootste liefde'.⁷ Ook *de meerdere culturen* zijn motieven die telkens terugkomen. Nilgün is een Turkse én een Nederlandse. Ze vindt dat ze zich beide talen en culturen heeft eigengemaakt: 'twee werelden die in mij één zijn geworden'.⁸ Haar vader integreert nauwelijks in Nederland. Op de school in Heerenveen wordt Nilgün volop gepest en uitgescholden. Ook tijdens haar reis naar Milaan ondervindt Nilgün volop hinder door het feit dat ze reist met een Turks paspoort. Zo mag ze Frankrijk niet in. Zo ondervindt ze telkens *discriminatie*. Ook is er maatschappijkritiek. Nilgün Yerli laakt de corruptie van de Turkse politie en rechterlijke macht, waardoor haar broer, terwijl hij onschuldig is, schuldig wordt verklaard en veroordeeld wordt tot dertien jaar gevangenisstraf en een mensonwaardige behandeling krijgt in de Turkse gevangenissen. Ze keurt ook het egoïstische machogedrag van Turkse mannen af en verbreekt de relatie met Nederlandse mannen, als ze erachter komt dat die ook een dergelijke instelling hebben. Dit blijkt ook uit Nilgün's kritiek op de hondse behandeling van een arrogante directeur van een Van der Valk-restaurant.⁹ *Overspel* is ook een motief. De vader van Nilgün pleegt overspel, evenals de man van de buurvrouw in Heerenveen en de vader van Elyn, een vriendin van Nilgün. Er is ook *angst*; Bijvoorbeeld de angst van Nilgün als ze verstijfd in bed ligt en haar moeder (onderdrukt) hoort gillen, wanneer ze wordt mishandeld door haar man. Nilgün is bang als ze op weg naar Milaan in de couchette door een man wordt belaagd en in Turkije door een collega van een neef¹⁰. Ze is bang dat de voorspelling van de waarzegster (ongeluk vader) zal uitkomen en tijdens zijn coma bang dat hij sterft. *De Koffer* is een leidmotief en een symbool. Nilgün mag net als haar broer één koffer vanuit Turkije naar Nederland meenemen. Daarin doen zij 'emotionele dingen'.

Boekverslag 'De garnalenpelster' (Nilgün Yerli)

Marieke Klompe

©havovwo.nl november 2007

Nilgün zegt hierover: 'Als kind ben je een koffer van je ouders, waar zij heen gaan nemen ze je mee.'¹¹ Als laatste is er nog het leidmotief en een symbool *de garnalen*. Nilgüns moeder pelt deze in de woonkamer. Nilgün vindt de geur altijd vies. Later in het verhaal komen de garnalen terug maar dan in een gerecht. Zo moet ze weer terug denken aan vroeger.

Verklaring titel, ondertitel & motto:

De titel van *De Garnalenpelster* slaat op de moeder die jaar in jaar uit, garnalen heeft gepeld om een extra centje bij te verdienen. Het huis stonk altijd naar de garnalen. De kamer stond er vol mee. Nilgün schaamde zich er zo voor, dat ze geen vriendinnetjes mee naar huis wilde nemen. Nilgün 'rekende alles uit in eenheden van garnalen.'¹² Als ze voor zichzelf een leuke broek zag die 45 gulden kostte, dan wist ze zeker dat dat bijna twee zakken garnalen was, en dat haar moeder daar vierentwintig uur over zou doen. 'Dan hoefde ik al niet meer.' Haar moeder pelde niet alleen garnalen voor het geld maar ook als een soort bezigheidstherapie. Ze voelde zich dan niet zo alleen en zou zich minder snel gaan vervelen. Dat beeld van een garnalen peltende moeder staat zo op het netvlies van Nilgün gebrand, dat ze later niets meer van garnalen moet hebben. Vandaar dat ze een garnalencocktail die een man haar aanbiedt, afslaat: 'Garnalen waren het enige wat ik echt niet lustte, en dat kwam door vroeger.'¹³

Ruimte:

De twee belangrijkste ruimten zijn vanzelfsprekend Turkije en Nederland. Aanvankelijk vindt de tienjarige Nilgün het vreselijk om naar Nederland (Heerenveen) te komen. Na behoorlijke aanpassingen integreert ze. Als ze na de dood van haar moeder het aanbod krijgt om in Turkije te blijven, slaat ze dat af. Ze wil in Nederland studeren en verder leven. Ze gaat wonen en werken in Steenwijkerwold, Heemstede, Haarlem en Amsterdam. Ook was ze op weg naar Milaan; dit ging niet door in verband met haar paspoort.

De Personages:

Nilgün Yerli:

Nilgün Yerli is geboren op elf november 1969 in Turkije. Ze woont daar samen met haar familie op het platteland. Nilgün heeft twee oudere broers en twee oudere zussen. Als Nilgün tien jaar is, vertrekt ze met haar familie naar een dorpje in Friesland, Heerenveen. Nilgün gaat daar naar de basisschool. Ze wordt daar veel gepest vanwege haar afkomst. Ze heeft een paar goede vriendinnen en af en toe heeft ze een vriendje. Na de basisschool gaat Nilgün naar de HAVO. Als Nilgün dertien jaar is, overlijdt haar moeder bij een auto-ongeluk in Turkije. De vader van Nilgün gaat dan weer in Turkije wonen met zijn nieuwe vriendin. Nilgün blijft in Nederland om haar opleiding af te maken. Nilgün gaat in een studentenflat in Steenwijkerwold wonen. Dit is een flat waarin vierenzestig meisjes wonen. Er is een non die op hen past. Op haar achttiende gaat ze op kamers wonen in Haarlem. Nilgün is altijd op zoek naar liefde. Ze heeft vaak vriendjes. Meestal zijn deze vriendjes ouder dan zij. Waarschijnlijk omdat ze eigenlijk op zoek is naar vaderliefde. Ze ontvangt niet veel liefde van haar vader. Als de moeder van Nilgün is overleden, laat hij haar vrijwel helemaal in de steek.

Nilgün is een erg vastberaden persoon. Ze voelt de plicht om een opleiding te volgen omdat haar moeder dat zo graag wilde.

Familie is erg belangrijk voor Nilgün, voornamelijk haar moeder. Haar moeder geeft haar heel veel raad en geeft Nilgün antwoorden op vragen die ze heeft. Ze weet dat haar moeder graag wil dat het met iedereen goed gaat in de familie. In Turkije gaat de familie van Nilgün erg veel met elkaar om. Tantes, ooms en grootouders wonen allemaal bij elkaar in de buurt.

Boekverslag 'De garnalenpelster' (Nilgün Yerli)

Marieke Klompe

©havovwo.nl november 2007

In Nederland komt er niet vaak bezoek over de vloer.

Nilgün is niet erg zeker van zichzelf maar wanneer ze cabaretière en columniste wordt straalt ze van zelfvertrouwen. Naarmate Nilgün ouder wordt, gaat ze ook meer leven zoals ze dat zelf wil. Ze houdt vanaf dan de raad van haar moeder in haar achterhoofd maar neemt vanaf nu haar eigen beslissingen.

Gungor Baran-Yerli:

Gungor Baran-Yerli is de moeder van Nilgün Yerli. Ze houdt erg van haar kinderen en wil graag dat ze zelfstandig en gelukkig worden. Ze wil dat Nilgün een goede opleiding krijgt zodat ze later een onafhankelijke vrouw kan zijn. Wanneer Nilgün in Turkije was opgegroeid, zou ze niet kunnen scheiden van haar man omdat ze financieel afhankelijk van hem zou zijn. De man van Gungor mishandelt haar en hij neemt alle beslissingen binnen het gezin. Ze gaat vaak tegen zijn besluiten in maar ze wordt hier later meestal voor gestraft. In Nederland gaat ze niet weg bij haar man terwijl ze dat wel kan doen omdat ze een uitkering kan krijgen in Nederland. Waarschijnlijk doet ze dit niet omdat ze bij haar man wil blijven voor haar kinderen.

Gungor pelt in Nederland nachtenlang garnalen om geld te verdienen dat ze opstuurt naar haar zoon die in de gevangenis zit in Turkije. Haar zoon heeft veel geld nodig om niet als slaaf zijn gevangenisstraf uit te zitten. De mensen zonder geld worden in de gevangenis misbruikt en mishandeld.

In Nederland mist ze haar vaderland Turkije. Ze voelt zich erg alleen. In Turkije kwamen er elke dag burens en familie op bezoek. In Nederland is dit echter niet het geval. Haar man vindt dat ze zich niet moet aanstellen.

Gungor maakt één ontwikkeling mee, namelijk als haar zoon naar de gevangenis moet. Gungor kon hierdoor niet slapen, amper eten, nooit meer lachen. Ze kon alleen nog maar huilen. Na een tijdje ging dit over maar ze is nooit meer echt gelukkig geworden. Toen haar zoon eindelijk uit de gevangenis kwam was hij dermate geestelijk beschadigd dat dit haar nog ongelukkiger maakte.

Vader Yerli:

De vader van Nilgün werkt als leraar in Nederland. Hij geeft les in wiskunde en natuurkunde aan Turken die gebrekkig Nederlands spreken. Hij geeft ze ook Turkse les en brengt ze algemene kennis over Turkije bij.

Vader Yerli wil graag dat de buitenwereld hem als een welgestelde persoon ziet. Als hij bijvoorbeeld met zijn gezin uit eten gaat, geeft hij ontzettend veel geld uit. Thuis is hij erg zuinig met geld en krijgt de moeder van Nilgün een maandelijks bedrag waar ze eten van moet kopen. Dit bedrag is niet genoeg waardoor Gungor altijd krap zit en elk dubbeltje moet omdraaien. Vader Yerli wil ook geen hulp van mensen buiten zijn gezin ontvangen. De buitenwereld moet denken dat hij een geweldige man is die al zijn problemen zelf oplost, mocht hij deze al hebben.

Vader Yerli gaat vaak vreemd om zich nog machtiger te voelen. Na de dood van zijn vrouw krijgt hij een nieuwe vriendin. Zij is veel jonger dan hij. Hij wil waarschijnlijk een jongere vriendin om te laten zien dat hij nog wel wat waard is.

Vader Yerli heeft als ontwikkeling meegemaakt dat hij altijd de baas over het gezin was. Wanneer hij met zijn nieuwe vriendin in Turkije gaat wonen verandert dit. Hij wil niets meer met zijn familie te maken hebben. Hij is naar mijn mening heel onderdanig naar zijn nieuwe vriendin toe. Dit merkte ik doordat zijn vriendin Nilgün na een tijdje weer weg wil hebben als ze bij hen op vakantie is. Hij laat dit toe en stuurt Nilgün weg.

Boekverslag 'De garnalenpelster' (Nilgün Yerli)

Marieke Klompe

©havovwo.nl november 2007

Nusret Yerli:

Nusret Yerli is de broer van Nilgün Yerli. Hij is achttien jaar als hij in Turkije wordt opgepakt door de politie. Hij wordt verdacht van diefstal. Ondanks dat hij het ontkent, wordt hij voor dertien jaar in de gevangenis gestopt. Als hij uit de gevangenis komt, is hij heel erg in de war. Dit is tevens zijn ontwikkeling; van normale achttienjarige jongen naar psychisch in de war geraakte jongen. Hij is heel erg mishandeld in de gevangenis en heeft daar een groot trauma aan over gehouden. Zijn familie is in Turkije als hij wordt vrijgelaten. Hij denkt dat Nilgün zijn verloofde is in plaats van zijn zusje. Zijn moeder wil hem daarom onderbrengen in een instelling in Nederland waar hij kan worden geholpen. Hij rijdt met zijn ouders mee naar Nederland als ze onderweg een auto-ongeluk krijgen. Vanaf dat moment is Nusret spoorloos verdwenen.

Context:



Dit boek is een autobiografie dus er valt weinig over Nilgün Yerli's achtergrond te vertellen. Nilgün Yerli (11 november 1969 Kirsehir, Turkije - heden) is een schrijfster en cabaretière. Ze heeft o.a. een column in Het Parool. De garnalenpelster is het enige boek wat ze heeft geschreven. Ze heeft wel meerdere columns geschreven. Van de leukste stukjes zijn twee boeken gemaakt zoals:

Turkse Troel; Al twintig jaar nu houdt Yerli zich bezig met het verwoorden van haar observaties van de Nederlandse cultuur. In *Turkse Troel* zijn de beste van haar columns en de reacties daarop samengebracht. De opbrengst van dit boek gaat naar Unicef.

Acht jaargetijden; Yerli toont hoe de maatschappelijke, politieke en ook sportieve problemen haar eigen leefwereld raken. Ook schuwt ze het probleem van racisme niet. Door haar eigen Turks-zijn bevindt ze zich in een ideale positie om dit punt bloot te leggen en te tonen hoe dit toch steeds weer pijn doet en voor problemen zorgt. Op een heel subtiele wijze beschrijft ze hoe het steeds weer moeilijk is twee vaderlanden te hebben, in Turkije zijn en naar Nederland verlangen en omgekeerd: een dubbelzinnigheid die steeds terugkomt. Niet enkel de Nederlandse actualiteit raakt haar, ook op wereldvlak zijn er genoeg problemen die haar raken en waar Nilgün Yerli ondersteboven van is. Op een grappige wijze stap je binnen in de leef- en denkwereld van een jonge vrouw van Turkse origine die niet op haar mondje gevallen is en die klaar staat om het te maken in het leven.

Verder heeft ze ook nog twee cabaretshows gehad. Dat waren *Vreemde Vreemdelingen & Held op blote voeten*.



¹⁴Dit boek behoort tot de stroming: Voorzetting autobiografisch realisme. Dit heb ik gevonden in de syllabus. Hierbij stonden nog als voorbeelden: Spijkerschrift van Kaber Abdolla, Bruiloft aan zee van Abdelkader Benali en het lelietheater van Lulu Wang.

Boekverslag 'De garnalenpelster' (Nilgün Yerli)

Marieke Klompe

©havovwo.nl november 2007

Persoonlijke beoordeling:

Inhoud:

Het boek is een autobiografie dus is het realistisch. Er komt geen fictie in voor. Ik vind het wel onwaarschijnlijk dat één iemand zoveel kan overkomen. Zeker omdat ze nog zo jong was toen haar moeder doodging. Ik vind de inhoud boeiend om te lezen. Dit komt waarschijnlijk omdat ik me erg interesseer in verschillende culturen met name de islamitische cultuur. Wat ik wel schokkend vond om te lezen is hoe de vader met Nilgün's moeder omging, achter Nilgün's rug om. Dit was tevens heel moeilijk te begrijpen omdat onze cultuur anders tegenover de man-vrouw relatie staat dan bij hun thuis. Wat ik een heel zielig stukje vond is het stuk waarin Nilgün haar moeders jurk vindt in het ziekenhuis.

'Mijn nichtje vroeg of ik wat wilde drinken, ik draaide me om om ja te zeggen, en toe zag ik iets onwaarschijnlijk. Er lag een bebloed stukje stof op de grond naast het bed met het besmeurde laken. Ik herkende die stof, grijs met witte bladeren, precies zoals de jurk van mijn moeder.'

Hier ontdekt ze dat dit de jurk is van haar moeder. Haar familie had haar nog niet verteld dat haar moeder dood was. Dat haar moeder dood was, was een gigantische schok voor haar.

Herkenbaarheid:

Omdat dit een autobiografie is, is het gebaseerd op een levensechte situatie. Sommige dingen die in dit boek staan zijn ook terug te vinden in andere boeken waar het gaat om de multiculturele samenleving. Sommige personages vind ik wel herkenbaar. Het personage van Nilgün die plotseling in een andere cultuur terechtkomt, komt natuurlijk bij heel veel kinderen voor in Nederland. Ook kan ik me wel inbeelden waarom sommige personages bepaalde dingen anders doen als ik. Dit komt overigens ook doordat ik het vanuit een andere positie bekijk. Het boek is geen voorbeeld voor mezelf. Ik denk wel dat het een voorbeeld zou kunnen zijn voor anderen doordat Nilgün ook haar eigen weg probeert te vinden. Ik vind het wel leerzaam om dit boek te lezen. Iedereen zou een dergelijk boek eigenlijk moeten lezen en zijn geest ervoor open zetten. Ik denk dat mensen dan meer begrip voor elkaar zullen tonen.

Sfeer:

De sfeer vind ik vrij zakelijk waardoor ik soms aan andere dingen ging denken en het stuk vervolgens weer opnieuw kon lezen. Ik merk wel dat er gevoel in zat verwerkt maar dit komt naar mijn mening niet goed naar voren. De zinnen die zij gebruikt bestaan vaak uit clichés: 'ieder eind is een nieuw begin', 'werkend ijzer roest niet', 'vlieg zonder angsten en maak je dromen waar', 'in het leven moet je altijd keuzes maken en erachter staan.'

Wanneer het gaat om de moeder-dochter relatie kwam dit beter tot zijn recht. Dit creëerde een gezellige sfeer waarbij er even geen problemen zijn. Bijvoorbeeld: *'Mijn moeder glimlachte, en als zij glimlachte dan leek het als een zon die scheen op een grauwe dag. Het was hemels als zij glimlachte', 'herinneringen zijn als metaal. Als ze mooi zijn worden ze gepoetst en glanzen ze, maar pijnlijke herinneringen, daar probeer je niet aan te denken, waardoor ze verroesten.'*

Wat ik wel jammer vind is dat ik geen romantisch gevoel kreeg als Nilgün een relatie had met een man. Dit terwijl Nilgün juist op zoek is naar liefde. De liefde die ze vroeger niet heeft gekregen van haar vader en de liefde die stopte toen haar moeder overleed.

Boekverslag 'De garnalenpelster' (Nilgün Yerli)

Marieke Klompe

©havovwo.nl november 2007

Leesbaarheid:

De taal is goed te volgen. Er komen geen moeilijke woorden in voor dus meestal leest het lekker door. De opbouw vind ik matig tot slecht. Ik vind het irritant lezen. Het is moeilijk te volgen door de flashbacks die constant tussendoor komen en de veelvuldige clichés. Ik begrijp wel waarom ze het heeft gedaan want daardoor schiet je steeds even terug ik haar geheugen en met de clichés probeert ze iets uit te drukken. De omgevingen heeft ze eigenlijk nooit helemaal goed beschreven waardoor het in het begin moeilijk was om je in te leven. Wat ik wel leuk vind is dat Nilgün Yerli Turkse woorden en uitdrukkingen in de tekst gebruikt. Bijvoorbeeld: 'het hoekje om gaan', dat in het Turks niet betekent 'overlijden' maar 'door goede zaken doen snel rijk worden', 'insallah' (als God het wil), 'Gasp' (opzettelijk iemand lichamenlijk kwaad doen omwille van geld of goederen).

Boekverslag 'De garnalenpelster' (Nilgün Yerli)

Marieke Klompe

©havovwo.nl november 2007



‘Er is een pad dat het lot heet, maar op dat pad maak je wel je eigen keuzes.’

-
- ¹ Delen van de Uitrekselbank van school
 - ² Verwijzing uit het boek De Garnalenpelster bladzijde 34/35
 - ³ Verwijzing uit het boek De Garnalenpelster
 - ⁴ Delen gebruikt uit de Thematiek van de Uitrekselbank van school
 - ⁵ Verwijzing uit het boek De Garnalenpelster bladzijde 130
 - ⁶ verwijzing uit het boek De Garnalenpelster bladzijde 161
 - ⁷ Verwijzing uit het boek De Garnalenpelster bladzijde 162
 - ⁸ Verwijzing uit het boek De Garnalenpelster bladzijde 8
 - ⁹ Verwijzing uit het boek De Garnalenpelster bladzijde 158
 - ¹⁰ Verwijzing uit het boek De Garnalenpelster bladzijde 132
 - ¹¹ Verwijzing uit het boek De Garnalenpelster bladzijde 14
 - ¹² Verwijzing uit het boek De Garnalenpelster bladzijde 92
 - ¹³ Verwijzing uit het boek De Garnalenpelster bladzijde 74
 - ¹⁴ syllabus literatuur 2005 – stromingen